

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ "РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ" (АВТОР — КАРП'ЮК О. П.)

Нове загострення технологічного суперництва між національними економіками є одним з провідних стратегічних викликів ХХІ століття. Можливість конкурентоспроможної відповіді на цей виклик безпосередньо пов'язана з винайденням динамічної інноваційної моделі організації національної економіки. Вона має визначатися здатністю перетворити у

обґрунтування нового тлумачення поняття "національний інноваційний процес".

Цілком очевидно, що рецензована монографія присвячена аналізу актуальної як у теоретичному розумінні, так і у практичному аспекті, теми.

Логіка побудови роботи не викликає заперечень. Вона складається з трьох розділів. У першому розділі автором уточнено домінуючі ознаки відповідних явищ у контексті інноваційних світових та глобалізаційних процесів, обґрунтовано принципову модель національної системи формування інноваційних процесів, визначено в цій системі місце, основні принципи та типологію ефективних механізмів державного регулювання.

Основними факторами запуску та підтримки національного інноваційного процесу визначено конкуренцію, репутаційну конкурентоспроможність, рівень довіри та ступінь її інституціоналізації, високу спеціалізацію науково-інженерно-технологічного потенціалу з одночасним доступом до інтегрованих глобальних науково-конструкторсько-тестових систем, оптимізацію фінансових механізмів запуску інноваційного процесу та капіталізацію його результатів, розвиток національної інфраструктури інноватики.

Другий розділ присвячено розкриттю особливостей розвитку інноваційних процесів в Україні порівняно з тенденціями в країнах світу з розвинутою економікою інноваційного типу, здійсненню апробації теоретико-методичних підходів до оцінки впливу інноваційних процесів на розвиток економіки.

Встановлено, що значною мірою проблеми інноваційного розвитку національної економіки обумовлені недостатньою якістю відповідної державної політики. Достатньо розгалужене нормативно-правове забезпечення інноваційної діяльності в країні залишається декларативним, якість дотримання тих норм, що конкретно визначають поведінку релевантних суб'єктів, низька. Вагомим недоліком цього аспекту державної політики є несистемність правового поля, надмірна кількість посилає на акти, що не були розроблені або є застарілими, відсутність гнучкості та оновленості відповідно до зміни внутрішніх і зовнішніх умов. Такий інструмент, як державні цільові науково-технічні програми, інші програми, концепції та стратегії не забезпечуються повною мірою фінансуванням, коло виконавців звужене до органів державної влади, а приватні адресати не отримують достатніх стимулів до участі у їх виконанні.

номічного зростання ту циклічну завершеність процесів вироблення та впровадження нових рішень, яка забезпечить належну якість розв'язання технологічних, організаційних, соціальних проблем.

При виборі перспективних шляхів формування такої моделі мають враховуватися процеси трансформації ролі держави у реалізації інноваційної моделі, необхідність модернізації механізмів її регулювання інноваційними процесами, нарощення потужних самостійних сил інноваційності у безпосередніх суб'єктів господарювання, високий рівень загальної конкуренції та конкуренції за першість в інноваціях, різний ступінь вихідної розвиненості та ресурсного забезпечення.

Узагальнення здобутків економічної науки щодо інноваційних процесів дозволило дійти висновків, що досягнення швидких і стабільних результатів у технологічному, організаційному, соціальному та економічному розвитку забезпечується за дотриманням двох умов. По-перше, окремі, навіть і численні інновації, мають перетворитися в інноваційний процес, що характеризується скоординованістю та перманентністю інноваційного пошуку. По-друге, система узгодження та координації цього процесу має характеризуватися динамічною збалансованістю модулів централізації та субсидіарності, оскільки тільки це забезпечує формування потужних горизонтальних зв'язків та потоків обміну при збереженні спільної орієнтації на державні пріоритети. Теоретичним результатом формалізації цієї ідеї є

¹ Карп'юк О.П. Регулювання інноваційних процесів в економіці: монографія / О.П. Карп'юк. — К.: Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки", 2015. — 200 с.

У третьому розділі автором визначено перспективи імплементації світового досвіду стимулювання інноваційних процесів в Україні, досліджено активізацію державно-приватного партнерства у сфері реалізації інноваційних проектів, ідентифіковано напрямки посилення регуляторних механізмів державного регулювання інноваційних процесів в умовах глобалізації.

Обґрунтовано, що найбільш перспективною формою взаємодії держави та недержавних суб'єктів інноваційного процесу в Україні виступає державно-приватне партнерство. До його основних завдань потрібно віднести: створення нових наукомістких фірм і підтримку малих і середніх інноваційних підприємств; розробку проривних технологій для державних потреб, відбір і фінансування на паритетних засадах науково-технічних та інноваційних програм і проектів, що мають важливе значення для національної економіки; залучення інвестицій для розвитку інноваційної інфраструктури; інвестування в технічне переозброєння підприємств, оновлення парку обладнання; оптимізацію технологічних процесів; розвиток інноваційних регіональних кластерів, у межах яких можливе ефективне співробітництво між державними й приватними структурами, малим і середнім бізнесом, доведення результатів наукової діяльності, отриманих у державному секторі, до ринку.

Автором вперше обґрунтовано ітеративно-каскадний принцип взаємодії факторів національного інноваційного процесу, що дало можливість визначити теоретичні підстави та практичні напрями модифікації державного регулювання інноваційного розвитку в Україні в умовах критичного відставання економіки України від провідних глобальних трендів конкурентоспроможності та гострої невідповідності сучасним викликам економічного розвитку.

Подібне розуміння внутрішньоекономічних сил формування інноваційних процесів дозволяє по-іншому визначити місце і роль державного регулювання їх скоординованості та системної єдності. За таких умов держава перестає бути виключним ініціатором інноваційного руху та патерналістським гарантом реалізації

відповідних процесів. Водночас саме на державу буде покладено завдання оптимальної бар'єризації каналів взаємовпливу релевантних факторів інноваційності, глобальної орієнтації та підтримки на міжнародній арені, налагодженні якісної інфраструктури інтегрованих комунікацій, інвестиційно-фінансового забезпечення, а також захисту конкуренції та прав власності на елементи інноваційного результату.

Автором також запропоновано механізм державного регулювання запуску та підтримки національного інноваційного процесу, який охоплює усі функції регулювання. Принциповими рисами запропонованого механізму є гнучкість, що базується на модульності, суб'єктна репрезентативність провідних факторів розвитку та реалізації інноваційного потенціалу, інституціоналізація цих суб'єктів та протоколів їх комунікації, партнерства та конкуренції.

Монографія є добре ілюстрованою численними рисунками, графіками та аналітичними таблицями, містить значну кількість додатків, що мають важливе інформативне значення.

Монографічне дослідження, попри належний науково-теоретичний рівень осягнення проблематики, потребує додаткових роз'яснень, змістовних уточнень, зокрема, запропоноване автором твердження про те, що запустити та підтримати національний інноваційний процес можна завдяки сприянню розвитку фундаментального та прикладного винахідництва вимагає додаткової аргументації з позицій аналізу творчого внеску українських вчених у розробку проблем державного регулювання інноваційних процесів.

Монографія Карп'юк О.П. розрахована на науковців, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, органи державного управління та місцевого самоврядування, а також усіх, кого цікавить проблематика удосконалення механізму державного регулювання інноваційного розвитку в напрямі формування в економіці України сталого та автовідтворюваного інноваційного процесу.

Рецензент: О. П. Тищенко, доктор економічних наук, професор кафедри макроекономіки та державного управління, ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана"

ПЕРЕДПЛАТА

ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ!

— ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ (ТЕЛ. 458-10-73);

— ЧЕРЕЗ ДП "ПРЕСА"
(У КАТАЛОЗІ ВИДАНЬ УКРАЇНИ);

— ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНТСТВА: "САММІТ", "ІДЕЯ", "БЛІЦІНФОРМ", "KSS", "МЕРКУРІЙ", "ПРЕСЦЕНТР", "ВСЕУКРАЇНСЬКА ПЕРЕДПЛАТНА АГЕНЦІЯ", "ФЛОРА", "ПЕРІОДИКА", "КОБЗАР", "ДІАДА", "ДІЛОВА ПРЕСА", "ФАКТОР"